

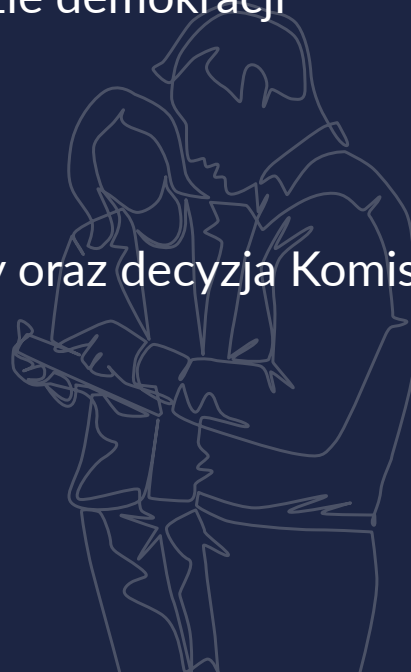
EUROPEJSKA INICJATYWA OBYWATELSKA

Etapy procedury

| SPIS TREŚCI

Pierwsze ponadnarodowe narzędzie demokracji uczestniczącej	3
Przygotowania i rejestracja	5
Zebranie deklaracji poparcia	8
Przedłożenie i zbadanie inicjatywy oraz decyzja Komisji	11

Masz pomysł na nowe przepisy unijne?

Czy Komisja Europejska byłaby uprawniona do zaproponowania takich przepisów?

Wystąp z inicjatywą!

1

Pierwsze ponadnarodowe narzędzie demokracji uczestniczącej

Europejska inicjatywa obywatelska to narzędzie demokracji uczestniczącej, które bezpośrednio łączy Europejczyków z instytucjami UE. Dzięki europejskiej inicjatywie obywatelskiej mieszkańcy UE mogą wziąć udział w kształtowaniu programu działań Unii.

Obywatele UE mogą zwracać się do Komisji Europejskiej o zaproponowanie przepisów tylko w dziedzinach należących do jej kompetencji – w sprawach, w których UE może podejmować działania. Komisja nie ma obowiązku przedłożenia wniosku ustawodawczego w następstwie udanej inicjatywy. Może też zdecydować o zastosowaniu innego rodzaju działań, które pozwolą osiągnąć cele inicjatywy.

Ponadto jeżeli organizatorom inicjatywy udało się zebrać milion podpisów, mają oni prawo spotkać się z przedstawicielami Komisji, aby przedstawić im swoją propozycję. Mogą ją również przybliżyć podczas wystąpienia publicznego w Parlamencie Europejskim, który powinien dokonać oceny poparcia politycznego dla inicjatywy.

Niezależnie od decyzji Komisji udana inicjatywa to zawsze szansa na rozpoczęcie debaty i utworzenie sieci poparcia w całej Europie. Jeżeli Komisja zdecyduje się przedstawić wniosek ustawodawczy, Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej wspólnie podejmą decyzję w jego sprawie (w niektórych przypadkach decyzję podejmuje tylko Rada).

Podobne systemy istnieją na poziomie krajowym (na przykład w Austrii, w Finlandii, w Hiszpanii, na Litwie, Łotwie, w Polsce, Portugalii, Słowenii i we Włoszech). Jednak europejska inicjatywa obywatelska jest wyjątkowa – jest ona pierwszym na świecie formalnym narzędziem ponadnarodowego uczestnictwa. Próg poparcia do przedłożenia inicjatywy jest proporcjonalnie znacznie niższy niż na szczeblu krajowym – wymagany milion deklaracji poparcia odpowiada zaledwie 0,2 proc. wszystkich mieszkańców UE.

Dzięki europejskiej inicjatywie obywatelskiej mieszkańcy UE mają obecnie prawo, tak samo jak Parlament Europejski i Rada, zwrócić się do Komisji z wnioskiem o zaproponowanie nowych przepisów.

Przepisy regulujące europejską inicjatywę obywatelską można znaleźć [na tej stronie](#).

Tutaj opisujemy poszczególne etapy procedury europejskiej inicjatywy obywatelskiej. Zamieszczamy też linki do odpowiednich źródeł z bardziej szczegółowymi informacjami.

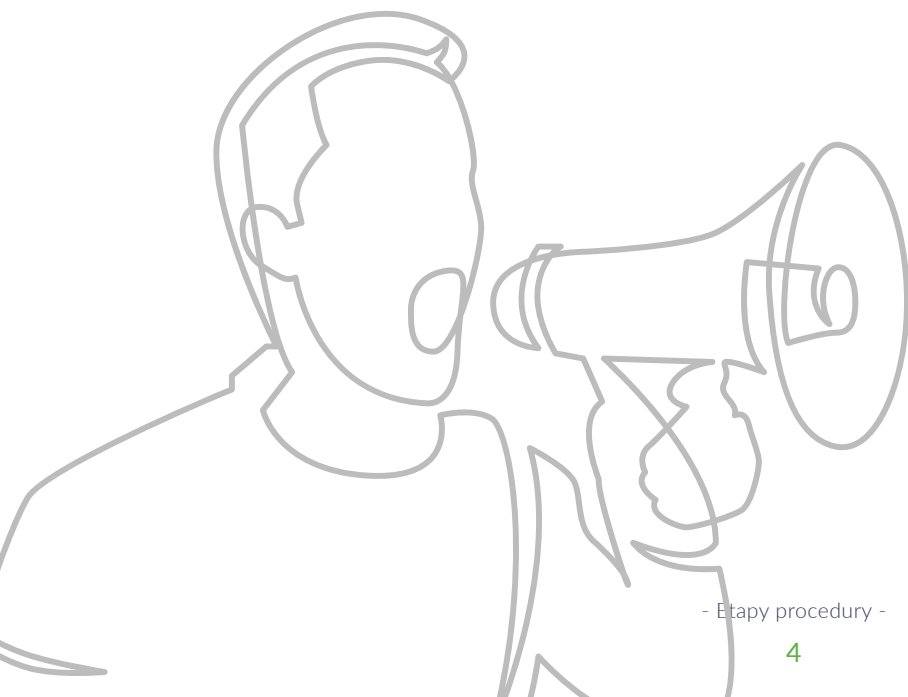

Nowe przepisy obowiązujące od stycznia 2020 r.

We wrześniu 2017 r. Komisja Europejska zaproponowała istotne zmiany do rozporządzenia regulującego europejską inicjatywę obywatelską. Nowe rozporządzenie w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej zostało przyjęte w kwietniu 2019 r., a **zaczęło być stosowane w styczniu 2020 r.**

Główne zmiany wprowadzone w nowych przepisach:

- **zmieniony** i lepiej dostosowany harmonogram mający zastosowanie do organizatorów
- **poprzeć inicjatywę mogą wszyscy obywatele UE**, niezależnie od miejsca zamieszkania
- wiek wymagany do wyrażenia poparcia obniżony do **16 lat** (jeżeli państwa członkowskie podejmą taką decyzję)
- przygotowania → **internetowa platforma współpracy** oraz możliwość utworzenia przez organizatorów **podmiotu prawnego**
- etap rejestracji → dwustopniowa procedura umożliwiająca organizatorom w razie potrzeby zmianę wniosku
- akceptowana jest częściowa rejestracja, a Komisja Europejska zapewnia **bezpłatne tłumaczenie treści inicjatywy** (w tym załącznika do niej) na wszystkie języki UE
- zbieranie deklaracji → **elastyczna data rozpoczęcia** i **tylko dwa rodzaje formularzy** do zbierania podpisów
- **jeden centralny system zbierania deklaracji online**, udostępniony bezpłatnie przez Komisję (w przypadku inicjatyw zarejestrowanych **do końca 2022 r.** organizatorzy mają możliwość stworzenia własnego systemu)
- **punkty kontaktowe** dostępne w każdym państwie członkowskim, bezpłatnie udzielające grupom organizatorów informacji i wsparcia
- etap badania inicjatywy → trwający **sześć miesięcy**, co umożliwi przeprowadzenie wystąpienia publicznego z udziałem większej liczby stron oraz zapewni Komisji więcej czasu na konsultacje z zainteresowanymi podmiotami i analizę inicjatywy.

2

Przygotowania i rejestracja

Przygotowania

Kompetencje UE i Komisji Europejskiej

Gdy mieszkańcy UE mają pomysł na nowe przepisy unijne, kolejnym krokiem jest sprawdzenie, czy dotyczy on obszaru polityki, w którym UE może podejmować działania (rolnictwo, kształcenie, polityka społeczna, środowisko itd.), oraz czy Komisja Europejska posiada uprawnienia do przedstawienia wniosku ustawodawczego w tym obszarze, zgodnie z definicją zawartą w Traktacie.

Więcej informacji na temat kompetencji UE znajduje się we wskazówkach dotyczących **przygotowania opisu inicjatywy**. Na etapie przygotowywania inicjatywy zindywidualizowanego wsparcia może udzielić serwis „Pomoc”, z którym można się skontaktować za pośrednictwem strony forum europejskiej inicjatywy obywatelskiej.

Grupa organizatorów

Po sprawdzeniu, czy Komisja posiada uprawnienia do działania, należy utworzyć grupę organizatorów, która oficjalnie wystąpi z inicjatywą.

W skład grupy musi wchodzić co najmniej siedmiu obywateli UE w wieku uprawniającym do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, mieszkających w przynajmniej siedmiu różnych państwach członkowskich UE (liczy się nie ich obywatelstwo, ale miejsce zamieszkania). Należy

Rady

- Masz ogólne pytania na temat UE? Może na nie odpowiedzieć serwis Europe Direct.
- Zaplanuj kampanię starannie i z wyprzedzeniem. Im wcześniej rozpoczniesz przygotowania, tym większe będziesz mieć szanse na sukces!
- Zaczynaj od poszukania partnerów, którzy mogą Ci pomóc zorganizować, sfinansować i wypromować Twoją inicjatywę. Silne i wielostronne partnerstwa są kluczem do sukcesu inicjatywy. Więcej informacji znajduje się we wskazówkach **Jak szukać partnerów** i **Jak pozyskiwać fundusze**.
- Przejrzyj zakończone i trwające europejskie inicjatywy obywatelskie opublikowane w oficjalnym rejestrze.
- Skontaktuj się z postami do Parlamentu Europejskiego, którzy zajmowali się kwestiami poruszonymi w Twojej inicjatywie.
- Znajdź dla swojej kampanii wysoko postawionego „ambasadora”.

wskazać osoby wyznaczone do kontaktów – jednego przedstawiciela i jednego zastępcę. Mogą to być osoby zaliczające się do siedmiu członków grupy mieszkających w siedmiu różnych krajach lub może to być dwoje członków szerszej grupy. W odniesieniu do każdej inicjatywy Komisja opublikuje w oficjalnym rejestrze europejskiej inicjatywy obywatelskiej imiona i nazwiska wszystkich członków grupy organizatorów, a także adresy e-mail osób wyznaczonych do kontaktów.

Istnieje możliwość utworzenia **podmiotu prawnego** specjalnie do celów zarządzania daną inicjatywą, zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego. Informacje na temat tego podmiotu prawnego należy podać przy składaniu wniosku o rejestrację inicjatywy.

| Rejestracja

Wypełnianie formularza rejestracyjnego

Aby proponowana inicjatywa mogła zostać zarejestrowana, przedstawiciel grupy organizatorów musi założyć **konto organizatora**, podając swój adres e-mail i wypełniając wymagane pola. Główna treść proponowanej inicjatywy nie może być dłuższa niż 1200 znaków (bez spacji). Można też dodać załącznik (maksymalnie 5000 znaków bez spacji).

Potwierdzenie i publikacja

W ciągu **dwóch miesięcy** od złożenia wniosku, o ile zostały spełnione wszystkie warunki, Komisja podejmie decyzję w sprawie rejestracji proponowanej inicjatywy. W tym dniu Komisja opublikuje inicjatywę w rejestrze i prześle organizatorom potwierdzenie.

W przypadku gdy wszystkie inne warunki są spełnione, ale inicjatywa wykracza w sposób oczywisty poza uprawnienia Komisji, Komisja poinformuje o tym organizatorów w terminie **jednego miesiąca** od złożenia wniosku. W takim przypadku organizatorzy mogą **inicjatywę zmienić i ponownie przedłożyć**, dostosowując ją przy tym do wymogów. Organizatorzy mogą również utrzymać lub wycofać pierwotną inicjatywę, ale muszą poinformować o swojej decyzji Komisję w ciągu **dwóch miesięcy** od otrzymania oceny Komisji. Komisja podejmie wtedy ostateczną decyzję w terminie **jednego miesiąca**.

W przypadkach, w których jedynie część lub części inicjatywy – w tym jej główne cele – wykraczają w sposób oczywisty poza uprawnienia Komisji w zakresie przedkładania wniosku dotyczącego aktu prawnego Unii, Komisja może zdecydować o **częściowym zarejestrowaniu** inicjatywy.

Potrzebujesz pomocy bardziej dostosowanej do Twoich potrzeb? Udzieli Ci jej serwis „Pomoc”, z którym możesz się skontaktować za pośrednictwem strony forum europejskiej inicjatywy obywatelskiej.

Tips

- W zarządzaniu inicjatywą pomoże Ci konto organizatora. Możesz tam znaleźć informacje na temat kolejnych kroków, a także zarządzać za jego pośrednictwem przesłanymi dokumentami i prowadzić korespondencję z Komisją Europejską.

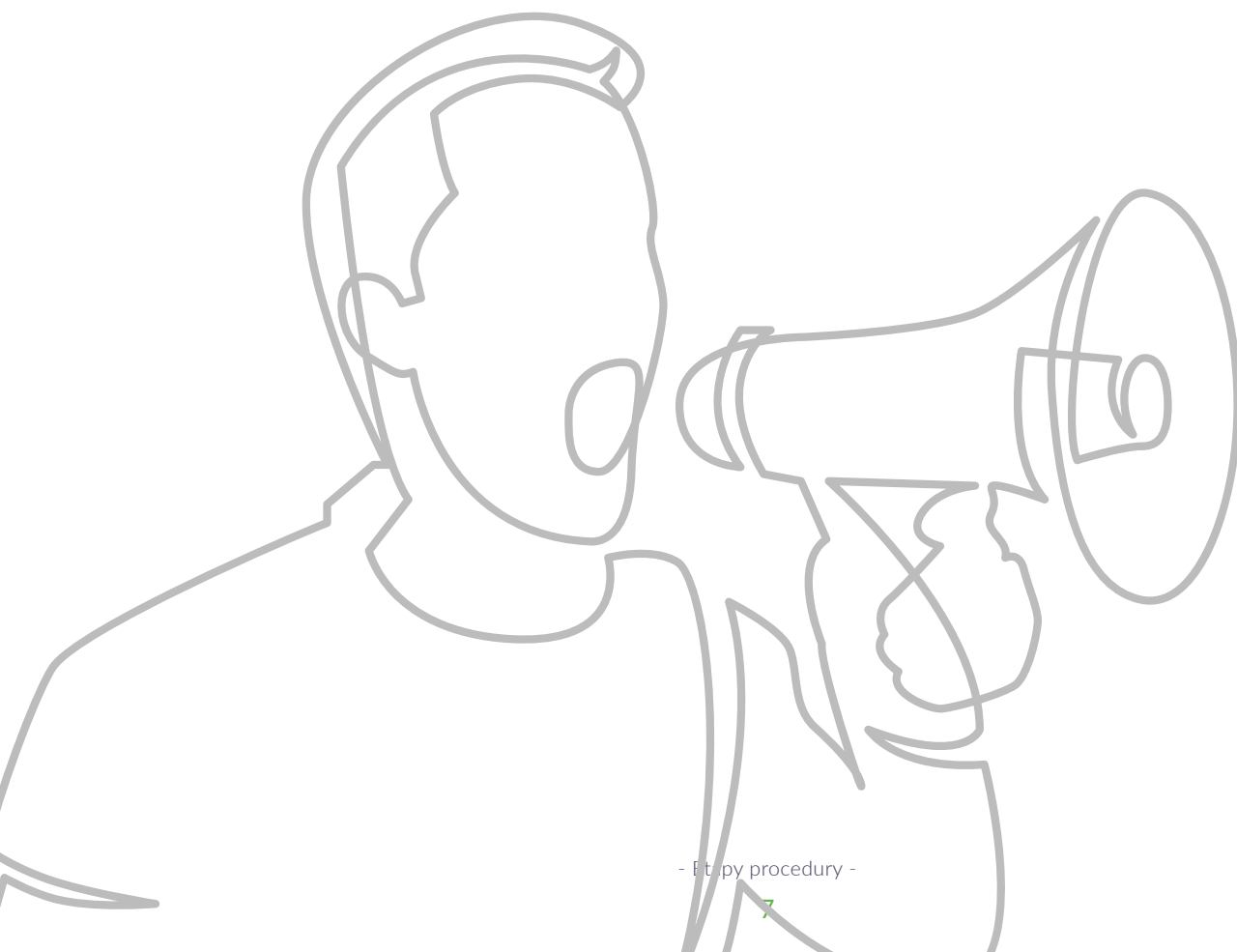
Następnie Komisja Europejska dostarczy tłumaczenia opisu inicjatywy nieprzekraczającego 1200 znaków oraz załącznika nieprzekraczającego 5000 znaków.

Przez cały czas trwania procedury należy regularnie przekazywać informacje na temat wszystkich źródeł wsparcia i finansowania o wartości ponad 500 euro rocznie na sponsora, otrzymanych w trakcie kampanii.

Jeżeli Komisja odmówi rejestracji inicjatywy, poinformuje organizatorów o powodach tej decyzji, a także o wszelkich dostępnych środkach odwoławczych.

Więcej informacji na temat przygotowań i rejestracji można znaleźć na [forum europejskiej inicjatywy obywatelskiej](#) i na [stronie europejskiej inicjatywy obywatelskiej](#).

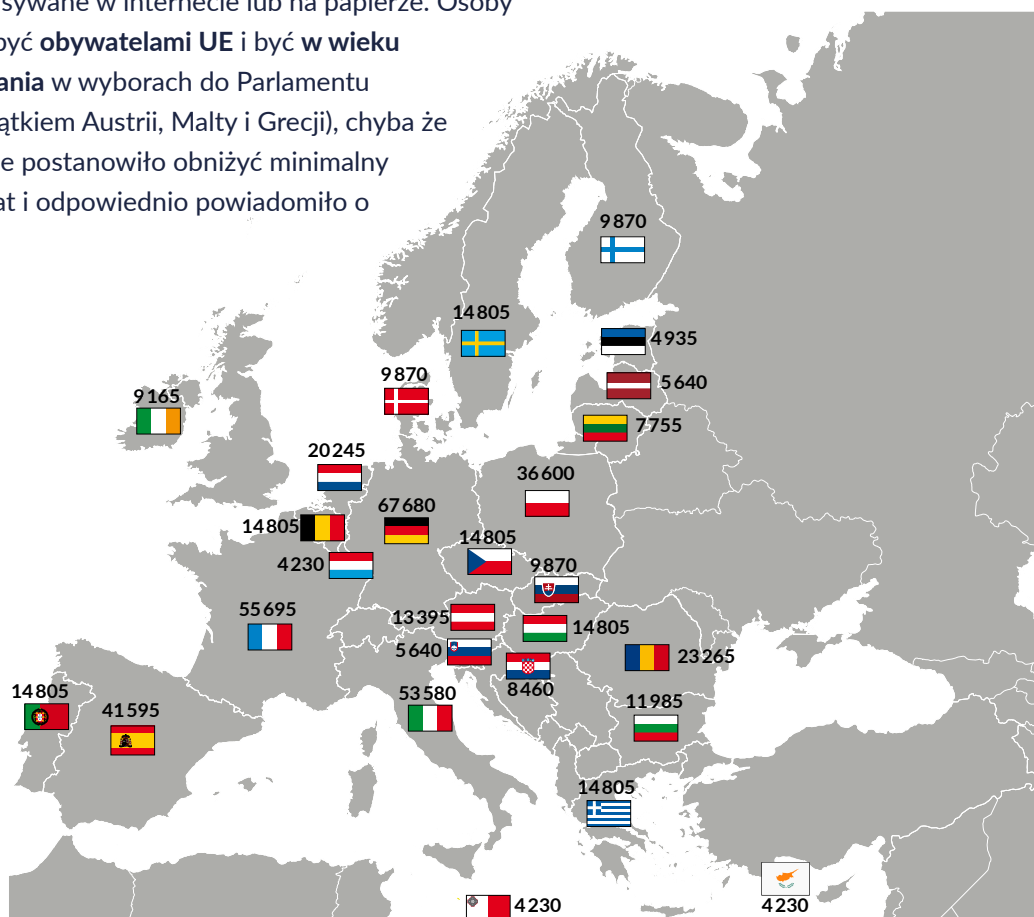
3

Zebranie deklaracji poparcia

Organizatorzy mają **12 miesięcy** na zebranie co najmniej miliona deklaracji poparcia, w tym określonej minimalnej liczby w przynajmniej siedmiu państwach członkowskich (zob. mapa poniżej). **Organizatorzy mogą wybrać datę** rozpoczęcia zbierania deklaracji poparcia (początek „okresu zbierania deklaracji”). Data ta **nie może przypadać później niż sześć miesięcy od daty rejestracji** inicjatywy i należy ją zgłosić Komisji z co najmniej 10-dniowym wyprzedzeniem.

Deklaracje mogą być podpisywane w internecie lub na papierze. Osoby składające podpisy muszą być **obywatelami UE** i być **w wieku uprawnającym do głosowania** w wyborach do Parlamentu Europejskiego (18 lat z wyjątkiem Austrii, Malty i Grecji), chyba że dane państwo członkowskie postanowiło obniżyć minimalny wiek sygnatariuszy do 16 lat i odpowiednio powiadomiło o tym Komisję.

Próg dla poszczególnych krajów w przypadku inicjatyw zarejestrowanych od dnia 1 lutego 2020 r.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: https://europa.eu/citizens-initiative/thresholds_pl

Podpisy na papierze należy zbierać przy użyciu specjalnych formularzy zgodnych z wzorami określonymi w załączniku III do rozporządzenia w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej, przy czym podany na nich opis inicjatywy musi odpowiadać tekstowi opublikowanemu w rejestrze. Jeżeli inicjatywa została zarejestrowana częściowo, w formularzach należy podać również zakres rejestracji określony w decyzji Komisji w sprawie rejestracji.

Na wszystkich etapach procedury organizatorzy muszą przestrzegać przepisów z zakresu ochrony danych.

| System zbierania deklaracji online

Do celów zbierania deklaracji online Komisja udostępnia nieodpłatnie centralny system zbierania deklaracji online.

Więcej informacji znajduje się we wskazówkach, **jak przygotowywać i prowadzić kampanie**.

Uwaga:

Indywidualne systemy zbierania deklaracji online są dopuszczalne wyłącznie w przypadku inicjatyw zarejestrowanych do końca 2022 r.

Więcej informacji na temat etapu zbierania deklaracji znajduje się we wskazówkach, **jak zbierać deklaracje poparcia**.

Rady

- Przygotuj plany działania i kampanii, które są potrzebne na wszystkich szczeblach – unijnym, krajowym i lokalnym.
- Sporządź jasny opis przedmiotu inicjatywy, powiązany ze sprawami życia codziennego, aby społeczeństwo mogło się z nią identyfikować.
- Prowadź kampanię w językach narodowych, aby ułatwić zaangażowanie społeczeństwa.
- Zbuduj silne powiązanie pomiędzy polityką lokalną i krajową oraz swoją inicjatywą; wpisz inicjatywę w ramy toczących się dyskusji politycznych.
- Wykorzystaj kontakty osobiste i sieci kontaktów partnerów, aby rozszerzyć zasięg kampanii.
- Silne zespoły lokalne i krajowe są kluczem do sukcesu inicjatywy.
- Wolontariusze są najważniejszym i najpotężniejszym zasobem... Zwróć się do nich o pomoc! Powinni oni być w stanie udzielać wyjaśnień dotyczących zarówno Twojej inicjatywy, jak i sposobu działania europejskiej inicjatywy obywatelskiej. W przybliżeniu mechanizmu inicjatywy i wyjaśnieniu jego działania pomogą zamieszczone przez Komisję Europejską materiały informacyjne dostępne we wszystkich językach urzędowych UE.
- Komunikacja to podstawa! Utrzymuj ducha działania, regularnie informując wszystkich zainteresowanych o postępach w zbieraniu podpisów.
- Skup kampanię na krajach, w których tematyka jest dobrze znana i popularna.
- Wykorzystaj media społecznościowe i inne narzędzia komunikacji do promowania inicjatywy. Korzystaj inteligentnie z prasy.
- Nie trać z oczu docelowej liczby podpisów w każdym kraju.
- Wykorzystaj okazje do zbierania podpisów na papierze podczas festiwali i wydarzeń, w trakcie których duże grupy osób zbierają się w jednym miejscu. Jest to również dobry sposób na rekrutację nowych wolontariuszy.

| Weryfikacja

Od momentu zakończenia okresu zbierania deklaracji (po upływie 12 miesięcy lub wcześniej, jeżeli tak postanowią organizatorzy), jeśli zebrana została niezbędna liczba deklaracji poparcia, organizatorzy mają **trzy miesiące** na przedłożenie deklaracji poparcia do weryfikacji.

Organizatorzy muszą zwrócić się do właściwych organów krajowych w każdym państwie członkowskim, w którym zbierali deklaracje, o ich poświadczenie.

W przypadku deklaracji poparcia zebranych elektronicznie za pośrednictwem **centralnego systemu zbierania deklaracji online**, to Komisja zajmie się ich przekazaniem do poświadczenia.

Komisja udostępni również **usługę bezpiecznej wymiany plików** umożliwiającą przekazanie deklaracji poparcia właściwym organom w państwach członkowskich. Wszystkie deklaracje poparcia (zarówno elektroniczne, jak i skany papierowych formularzy) mogą zostać załadowane do systemu w formie zaszyfrowanej.

Deklaracje poparcia należy przedłożyć każdemu właściwemu organowi w odpowiedzialnym państwie członkowskim przy użyciu formularza określonego w załączniku V do rozporządzenia.

Na wydanie poświadczenia właściwe organy krajowe mają **trzy miesiące**.

Rady

- Może się okazać, że właściwe organy krajowe nie poświadczą ważności wszystkich podpisów. Aby zabezpieczyć się na taką ewentualność, zbierz dodatkowe podpisy we wszystkich krajach.

4

Przedłożenie i zbadanie inicjatywy oraz decyzja Komisji

| Przedłożenie

Od daty otrzymania od właściwych organów krajowych ostatniego poświadczenia organizatorzy mają **trzy miesiące** na przedłożenie inicjatywy Komisji Europejskiej. Organizatorzy muszą przedstawić, za pośrednictwem konta organizatora, specjalny formularz określony w załączniku VII wraz z kopiami, w formie papierowej lub elektronicznej, poświadczeń uzyskanych na etapie weryfikacji.

| Zbadanie inicjatywy

Opublikowanie informacji i spotkanie z przedstawicielami Komisji Europejskiej

Po otrzymaniu inicjatywy spełniającej wymogi Komisja opublikuje w rejestrze zawiadomienie na ten temat oraz przekaże inicjatywę odpowiednim instytucjom europejskim i parlamentom narodowym.

W ciągu **jednego miesiąca** od przedłożenia inicjatywy organizatorzy spotkają się z przedstawicielami Komisji, aby wyjaśnić im szczegóły inicjatywy.

Wysłuchanie publiczne w Parlamencie Europejskim

W terminie **trzech miesięcy** od przedłożenia inicjatywy organizatorzy uzyskają możliwość przedstawienia inicjatywy podczas wysłuchania publicznego w Parlamencie Europejskim. W wysłuchaniu udział weźmie

Rady

- Do uczestnictwa zarówno w spotkaniu z Komisją, jak i w wysłuchaniu w Parlamencie Europejskim wybierz najbardziej kompetentne osoby, które na forum Europy przemówią silnym głosem.
- Zrób próby! Upewnij się, że przedstawiciele są przekonujący i wyrażają się jasno podczas przedstawiania inicjatywy.

Komisja Europejska. Do zadań Parlamentu Europejskiego będzie należało zapewnienie wyważonej reprezentacji interesów publicznych i prywatnych. Parlament Europejski powinien dokonać oceny poparcia politycznego dla inicjatywy. Po wysłuchaniu publicznym Parlament Europejski może ewentualnie odbyć debatę podczas sesji plenarnej i przyjąć rezolucję w celu oceny politycznego poparcia dla inicjatywy.

Decyzja Komisji Europejskiej

W terminie sześciu miesięcy od opublikowania inicjatywy, po wysłuchaniu publicznym, Komisja Europejska ogłosi swoją decyzję w formie komunikatu, w którym wyjaśni, jakie działania zamierza podjąć, o ile zdecyduje się podjąć jakieś działania, a także z jakich powodów podjęła taką decyzję. W komunikacie zostanie również podany przewidywany harmonogram tych działań.

Środki podjęte przez Komisję w związku z tym komunikatem oceni Parlament Europejski.

Inne sposoby kształtowania polityki UE

Jeżeli po przeczytaniu tego tekstu dojdiesz do wniosku, że europejska inicjatywa obywatelska nie jest dla Ciebie odpowiednim narzędziem, zapoznaj się z innymi mechanizmami pozwalającymi na wyrażenie swojego zdania na szczeblu UE.

Rady

- Bądź cierpliwy! Przygotowanie przez Komisję wniosku ustawodawczego to proces, który może długo trwać. Śledź postępy na poszczególnych etapach (np. konsultacje, ocena skutków itp.) i cały czas promuj swoje pomysły.
- Bądź przygotowany! Komisja na bieżąco monitoruje inicjatywy i w miarę możliwości utrzymuje kontakty z organizatorami.

Przedstawione informacje są niezależne i nie można ich uznać za opinie Komisji Europejskiej, innych instytucji UE lub instytucji krajowych. Komisja nie ponosi odpowiedzialności za żadne ewentualne wykorzystanie zawartych tu informacji.